

terapi og psykoanalyse og Kjærligheten og kulturen. Den første delen utgjør drøyt halvdel av boken, med blant annet kapitler om barndomsseksualitet, forelskelse og partnervalg.

Forfatterens beretning bygger på egne erfaringer, som medmenneske og terapeut – med sterk vekt på drømmer – og som en utrolig belest kulturformidler. Prestesønnen/psykoanalytiker siterer Bibelen og Freud med samme frimodighet. Hans ønske om å kunne formidle sitt budskap i hverdagslige ord lykkes ikke alltid helt.

Avslutningsvis skriver Haugsgjerd: «Vi bruker ett og samme ord – «kjærlighet» – om fenomener på tre livsområder: den erotiske parkjærligheten, kjærligheten mellom foreldre og barn og den solidariske nestekjærligheten. Dette er ikke uten grunn. Foreldre–barn–kjærligheten legger grunnlaget for par–kjærligheten, som igjen støtter opp om neste–kjærligheten.»

Dette er en utfordrende og inspirerende bok som egner seg for gode samtaler.

Eivind Haga
Stavanger

Om plikt, profitt – og det gode liv

Göran Rosenberg

**Plikten, profitten og kunsten
å være menneske**

227 s. Oslo: Flux forlag, 2005. Pris NOK 298
ISBN 82-996657-7-9

I Palazzo Pubblico, rådssalen i rådhuset i Siena, har Ambrogio Lorenzetti malt ein serie freskoar som framstiller det vonde bystyret, tyranniet, og det gode bystyret, republikken. Freskoane, som pregar omslaget av denne boka, er frå rundt

1340 og framstiller ideen om at mennesket sjølv – ikkje Gud – avgjer kva slags samfunn dei lever i. Göran Rosenberg reflekterer over kunsten å være menneske og kunsten å byggje opp eit samfunn. Han er svensk journalist og forfattar med jødisk bakgrunn. Han har skrive ei bok som ikkje var tenkt som ei bok, men som ein pamflett. Pamfletten skulle vere ein protest mot den ukritisk aksepterte ideen at aktivitetar som hittil har vore driven av plikt, i staden kan drivast av profitt. Mot den ideen at med profitt som drivkraft ville sjukepleien bli meir effektiv, eldreomsorga meir menneskeleg og skulen meir vital.

Boka handlar om meir enn spørsmålet om profitt i helsevesenet. Bokas bærande idé er at det er ein nødvendig konflikt mellom plikt og profitt. Begge er nødvendige,

avhengige av kvarandre og samstundes uforenleige. Forfattaren argumenterer med referansar primært frå antikk filosofi, samfunnstenkingen hos dei romerske forfattarane og opplysningstidas filosofar. Det blir til ei bok om kva det vil seie å vere menneske, og kva konsekvensar det må ha for det politiske liv om vi skal lukkast å byggje eit rettferdig og godt samfunn. Rosenberg er politisk ukorrekt. Han er raudgrøn i kritikken av den nyliberale forteljinga om det endeleg befridde individ på den endeleg befridde marknaden. Men han er blågul konservativ i kritikken av den nyradikale sosialhygien som vil fjerne religionen, les: bordbøn, julegudsteneste etc. frå våre kollektive institusjonar. Ifølge Rosenberg er det moderne samfunn utenkeleg utan kapitalismen. Men det er også utenkeleg «uten religionen. Eller uten kollektive forestillinger om dyd og ansvar. Eller uten plikter» (s. 138).

Det er vår avhengighet av andre menneske som gjer oss til menneske. Vi er alle fortalt, og vi fortel alle vidare. Menneskets lodd er å føye saman skjebne og strid, det gitte med det uskrivne, lenkene med fridommen. Verdier er ikkje noko vi vel. Det er omvendt: Det er verdiane som vel oss, grip tak i oss. Verdier er del av vår skjebne.

Det verdfulle med denne boka er at den kommenterer dagsaktuelle problem i vestlege samfunn som det er vanskeleg å formulere. Og den gjer det på ein original og nyskapande måte.

Kari Bu har har omsett boka frå svensk til godt norsk.

John Nessa
Hjelmeland legekonsult
Hjelmeland

Lettfattelig og humoristisk om røykeslutt

Atle Bredesen

101 måter å slutte å røyke på

239 s. Oslo: Cappelen, 2005. Pris NOK 199
ISBN 82-02-24645-8

For prisen av tre sigarettpakker får leseren en underholdende beskrivelse av 101 måter å slutte å røyke på. Forfatteren sluttet ved metode nr. 101 – finn din egen metode – etter å ha røykt ca. 180 000 sigaretter på 25 år. Hensikten med

boken er å gi et innsyn i jungelen av røykeavvenningsmetoder som er tilgjengelig i tilfelle man skulle ønske å slutte å røyke. Motivasjon for røykeslutt finnes her og der i boken, men å motivere er ikke forfatterens

hovedmål. Å underholde samt informere er satt i høysetet. Her inkluderes metoder fra englehjelp til krystaller til bupropion (Zyban). Dessverre er ikke de ulike metodene rangert på noen måte i forhold til effektivitet, og dokumentasjonen for de forskjellige metodene nevnes bare i forbifarten en gang i blant. Man kan dermed få inntrykk av at individuelle variasjoner kan gjøre en hvilken som helst metode effektiv, og det er både sant og usant på samme tid. Sjamanisme får mer omtale enn nikotinfritt røykeplaster, og forfatterens skepsis til religion, leger og legemidler kommer klart frem hele veien. Boken kan anbefales til røykere som ønsker en lettfattelig og humoristisk omtale av både utrolige (anti-røyke-BH, laserterapi og bananmetoden) og seriøse alternativer. Mange henvisninger til nettsteder er inkludert (mens andre mangler, f.eks. Happy Ending, som er utviklet av norske forskere).

«Superpillen»-rimonabant – er foreløpig ikke registrert, hvis pasientene dine lurer på om du kan skrive den ut. Metoder for å forbli røykfri er ikke omtalt. Men først må man jo slutte, og bokens omfang gjør at de fleste på jakt etter en metode eller flere vil finne noe informasjon her.

Serena Tonstad

Avdeling for preventiv kardiologi
Ullevål universitetssykehus

Er muslimer mennesker?

Jan Hjärpe, red.

99 spørsmål om islam

179 s. Oslo: Humanist forlag, 2005.

Pris NOK 198

ISBN 82-92622-04-7

Boken er skrevet av flere forfattere, med Jan Hjärpe som redaktør, og kan brukes som en kilde for nærmere forståelse av muslimer som folk og ikke nødvendigvis den teoretiske islam. Boken representerer et «sekulært religionsantropologisk» syn på islam. Den beskriver menneskene som tilhører islam og ikke nødvendigvis den normative religionen som mange muslimer sannsynligvis ønsker, men ikke helt klarer å leve opp til. Boken er et godt supplement til dagens syn på islam og muslimer. Den er en god kilde for alle som lurer på hva islam er og en sunn konfrontasjon for muslimer som bør og vil lære mer om selvbildet sett utenfra.

Boken er delt inn i åtte kapitler og begynner med å forklare forfatterens teoretiske utgangspunkt. Deretter fortsetter